

Затверджено
Рішення Київської обласної ради
від 30.05.2019 № 563-28-VII

Програма
охорони довкілля та раціонального використання
природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки

м. Київ
2019 рік

ЗМІСТ

	стор.
1. Паспорт Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки	3
2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма	4
3. Визначення мети програми	10
4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми.	11
5. Перелік завдань (напрямів), заходів програми та результативні показники.	12
6. Очікуванні результати виконання програми, визначення її ефективності	13
7. Координація та контроль за ходом виконання програми	14
Додаток 1	
«Ресурсне забезпечення програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки»	
Додаток 2	
«Показники продукту програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки»	
Додаток 3	
«Напрями діяльності та заходи програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки»	

ПАСПОРТ

Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки

1.	Ініціатор розроблення програми	Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади/органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення програми	Розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації від 18.09.2018 № 526 „Про ініціювання розробки проекту Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки”
3.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про схвалення проекту програми/змін до програми	Розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації від 19.04.2019 № 227 „Про схвалення доопрацьованого проекту Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки”
4.	Розробник програми	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
5.	Співрозробники програми	Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міст обласного значення, об'єднані територіальні громади та організації
6.	Головний розпорядник коштів	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
6.1.	Відповідальний виконавець програми	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації
7.	Учасники програми (співвиконавець)	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міст обласного значення, об'єднані територіальні громади, підприємства, установи та організації, громадські організації та ін.
8.	Термін реалізації програми	2019-2022 роки
8.1.	Етапи виконання програми (для довгострокових програм)	I етап
9.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Обласний бюджет (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, бюджет розвитку), районні бюджети та бюджети органів місцевого самоврядування
10.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього тис. грн., у тому числі:	252449,0
10.1.	коштів державного бюджету	38216,0
	коштів обласного бюджету	64830,0
	коштів інших місцевих бюджетів	7100,0
	коштів інших джерел	142303,0

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

Стан навколишнього природного середовища сьогодні є однією з найгостріших соціально-економічних проблем, що прямо чи опосередковано стосується кожної людини і обумовлює актуальність впровадження в області принципів та засад сталого розвитку, який задовольняє потреби сучасності, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти їх потреби.

Сталий розвиток українського суспільства, висока якість життя й здоров'я населення, а також національна безпека можуть бути забезпечені тільки за умови збереження природних систем і підтримки відповідної якості навколишнього природного середовища.

Київщина – одна з провідних областей України. В регіоні зосереджена велика кількість промислових підприємств, об'єктів комунального господарства, магістралей міжнародного та загальнодержавного значення. Також, Київщина – одна з областей, що найбільше постраждала від Чорнобильської катастрофи.

Ці та інші причини призвели до значного погіршення стану навколишнього природного середовища.

Першочергова увага до охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення – невід'ємна умова сталого розвитку регіону і країни в цілому. Саме тому на території області повинна здійснюватися політика, спрямована на досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, на охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів.

У зв'язку з цим, метою розробки Програми є зменшення забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення раціонального використання та відтворення природних ресурсів області, збереження здоров'я населення.

Оцінка стану довкілля в області свідчить, що практично немає природних компонентів екосистеми, які б не зазнавали постійного негативного антропогенного впливу.

У цілому, незважаючи на те, що останніми роками спостерігається тенденція до зменшення антропогенного тиску на довкілля, рівень техногенного навантаження залишається високим, а екологічна ситуація незадовільною.

Найгострішими проблемами в області, які потребують негайного вирішення, є :

забруднення атмосферного повітря;

забруднення водного басейну недостатньо очищеними каналізаційними стоками, а також в результаті забруднення відходами та сміттям прибережних територій (смуг);

негативний вплив токсичних відходів, у тому числі непридатних та заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин.

За даними Головного управління статистики у Київській області протягом 2017 року в атмосферу надійшло 48,188 тис.т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення, що на 50,012 тис.т менше, ніж за 2016 рік. У розрахунку на 1 км² території області припадає 1,7 т викинутих в атмосферу забруднюючих речовин, а на одну особу 27,5 кг.

Основний внесок у забруднення атмосферного повітря Київської області вносять підприємства теплоенергетики – найбільші забруднювачі, викиди яких у 2017 році становили 56,18 % від загального валового обсягу викиду забруднюючих речовин стаціонарними джерелами.

Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря в Київській області, як і в попередні роки залишається Трипільська ТЕС ПАТ Центренерго, викиди якої склали понад 48% від викидів стаціонарних джерел області.

Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

Зазначені речовини надходять в повітря від підприємств теплоенергетики, які працюють на кам'яному вугіллі, асфальтобетонних заводів тощо.

Динаміка викидів в атмосферне повітря, тис. т.

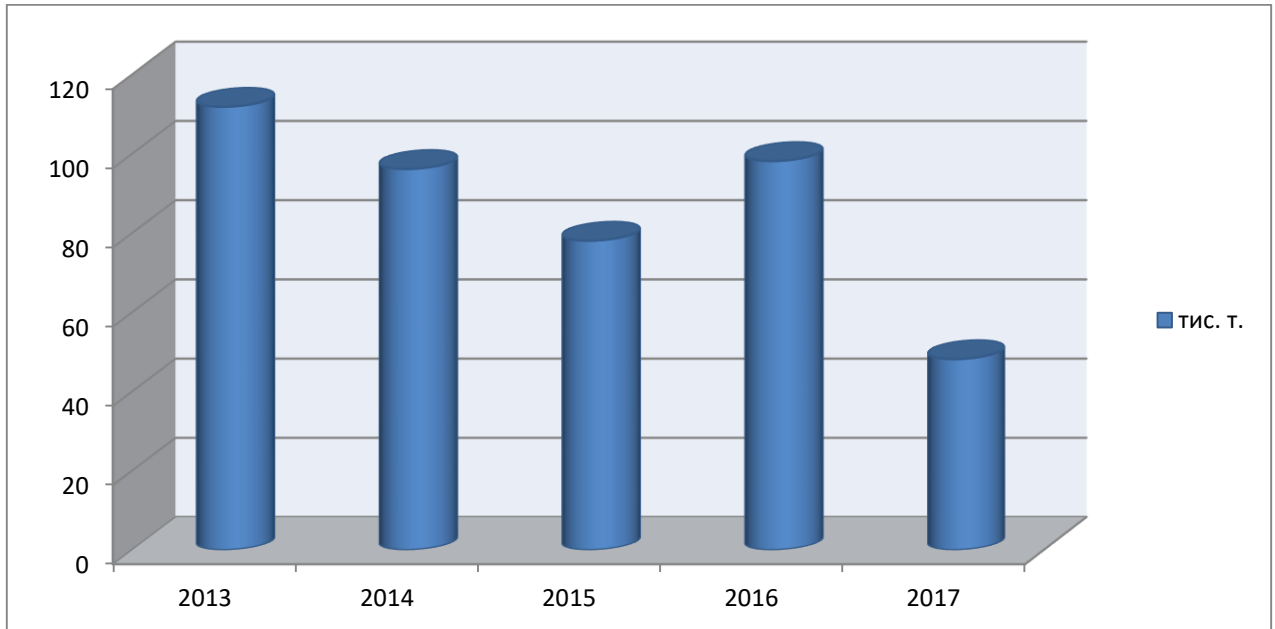
Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, тис. т.	78,1	98,2	48,2
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	2,8	3,5	1,7
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	45,1	56,7	27,5

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел

Назва забруднюючої речовини	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1. Викиди забруднюючих речовин, усього, тис. т	78,1	98,2	48,2
метали та їх сполуки	0,0	0,1	4,7
стійкі органічні забруднювачі	0,0	0,0	0,0
оксид вуглецю	4,5	3,2	5,2
діоксид та інші сполуки сірки	35,9	44,2	14,4
оксиди азоту	0,2	0,2	4,7
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	14,7	30,0	12,4
леткі органічні сполуки	1,0	1,5	1,0
2. Парникові гази, усього, млн. т CO₂ – екв.	4,6	5,0	3,0

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення (тис.т.)

Діаграма 1

Аналізуючи показники забруднення повітряного басейну, що включає обсяг викидів шкідливих речовин стаціонарних джерел забруднення, потрібно відмітити деяке зменшення загальної кількості викидів в атмосферне повітря у 2017 році у порівнянні з минулими роками.

Основними напрямками зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря є, насамперед виконання природоохоронних заходів та впровадження сучасних технологій очищення промислових викидів.

Автотранспорт, як і раніше є найбільшим забруднювачем атмосферного повітря Київської області. У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких токсичні.

Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно–застарілого автомобільного парку, використанням палива низької якості, аварійним станом доріг.

Зменшення шкідливих викидів від пересувних джерел можливе за рахунок збільшення використання електромобілів, посилення контролю за токсичністю відпрацьованих газів автомобільних двигунів, будівництва об'їзних автошляхів для транзитного транспорту.

З метою зниження негативного впливу вихлопних газів на здоров'я населення та довкілля, а також створення комфортних умов для учасників дорожнього руху вздовж автомобільних доріг створювались насадження для архітектурно художнього оформлення (декоративне озеленення), захисту проїзної частини від снігових заносів (снігозахисне озеленення), запобігання розмиванню доріг, зсувам, сильним вітрам і пиловим бурям (протиерозійне озеленення).

У зв'язку з відсутністю реального власника чи користувача стан лісосмуг поступово погіршувався. Лісосмуги захаращувалися, ріс відсоток хворих дерев. Дерев масово вирубувалися. Особливо це стало актуальним у останній час, після підвищення вартості газу для опалення. Тривала відсутність господаря у полезахисних лісових смуг та інших лісових насаджень перетворилася у критичну проблему не лише нашої області, а й державного масштабу.

Масові рубки та винищення лісосмуг, безконтрольність та нераціональне їх використання – все це вже найближчим часом може обернутися екологічною загрозою. До того ж сьогодні лісосмуги стають місцем самовільного скидання сміття, потерпають від випалювання стерні на прилеглих полях. Жодного кроку в напрямі відновлення лісосмуг не робиться.

Догляд за насадженнями передбачає, у випадку необхідності, проведення рубок догляду, санітарних рубок з видаленням пошкоджених та всохлих дерев і чагарників.

Гострою проблемою на території Київської області залишається забруднення поверхневих вод. Забруднюючі речовини надходять у водні об'єкти зі стічними водами, поверхневим стоком з території міст, підприємств та сільськогосподарських угідь, а також з атмосферними опадами. Головними забруднювачами водних ресурсів є комунальні, сільськогосподарські та промислові підприємства. Багато річок перетворюються на стічні колектори. Очищення стічних вод слід передбачити всюди, де вони утворюються.

Більшість існуючих очисних споруд області працюють неефективно або взагалі не працюють та потребують реконструкції і докорінного поліпшення на рівні новітніх технологій.

Державний облік та аналіз стану водокористування здійснюються шляхом подання водокористувачами звітів про водокористування.

Останні роки по Київській області спостерігається тенденція щодо зменшення використання свіжої води та відповідно скинутих вод, про що свідчать статистичні дані наступної таблиці.

Основні показники водопостачання і водовідведення (млн.м³)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Використано свіжої води	902	925	1028	866	808	706	664	307
у тому числі								
для виробництва	806	821	905	763	712	662	618	262
для побутово-питних потреб	46	45	46	46	45	41	43	42
Відведено (скинуто) зворотних вод	822	835	921	782	736	680	625	285
у тому числі								
забруднених	14	5	4	3	2	3	5	2
з них без очищення	0	0	0	0	0	0	0	0
нормативно очищених	35	41	44	46	48	42	40	41
нормативно чистих без очистки	763	778	861	722	674	619	576	225
Потужність очисних споруд	164	174	169	169	169	170		

Протягом останніх двох років спостерігається тенденція до зменшення загальних обсягів водовідведення, що пов'язано зі зменшенням обсягів забору і використання води. Зменшилися обсяги скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти Київської області, що обумовлено більш раціональним використанням водних ресурсів і пов'язано із встановленням приладів обліку, а також впровадженням природоохоронних заходів передбачених попередніми етапами Програми. Відведення (скидання) зворотних вод у 2017 році зменшилося у порівнянні з попереднім 2016 роком на 56 млн. м³, але залишається проблема заміни та проведення реконструкцій систем водовідведення. Зменшення скиду стічних вод позитивно впливає як на стан водних об'єктів так і стан гідробіоценозів в цілому.

Надмірне використання водних ресурсів малих річок для потреб сільського господарства та риборозведення, самовільне водокористування та гідрологічно необгрунтоване створення штучних водойм на руслах малих річок порушують природний водний та гідробіологічний режимі річок, збільшують заростання та утворення донних відкладень. На багатьох річках і водоймах не закріплені прибережні захисні смуги, а деякі із закріплених не завжди відповідають вимогам чинного законодавства України.

Реалізація права людини на сприятливе для її здоров'я й добробуту навколишнє природне середовище є головною метою сталого розвитку України, у зв'язку з цим виникає необхідність в організації і подальшому вдосконаленні моніторингу довкілля та комплексному оцінюванні стану компонентів навколишнього природного середовища. Це дозволить підвищити ефективність заходів, що вживаються для запобігання, мінімізації та ліквідації небезпечних наслідків антропогенного навантаження.

Основними недоліками існуючої системи моніторингу атмосферного повітря Київської області на сьогодні є відсутність узгодженості та уніфікованості інформаційних технологій, недостатнє забезпечення мереж засобами інформаційного обміну і, як наслідок, недостатня оперативність у наданні інформації користувачам; відсутність єдиної комплексної мережі спостережень регіонального рівня, до складу якої мають входити мережі суб'єктів моніторингу, мережа автоматизованих постів та центр збору та обробки інформації за результатами моніторингу; недостатній рівень технічного та методичного забезпечення функціонування мереж спостережень.

На даний час ведення моніторингу довкілля в області здійснюється суб'єктами регіональної системи моніторингу довкілля Київської області. Так, Центральна геофізична обсерваторія веде спостереження за станом забруднення поверхневих вод та вмістом забруднюючих речовин у атмосферному повітрі населених пунктів Київської області, рівнем забруднення атмосферного повітря важкими металами та бенз(а)піреном, радіоактивним забрудненням атмосферного повітря.

Перелік постів спостереження:

Пост № 1 - м. Бровари; вул. Черняхівського, 20

Пост № 2 – м. Обухів; вул. Миру, 13

Пост № 3 – м. Українка; вул. Зв'язку, 3

Пост № 4, 5 – м. Біла Церква, вул. Леваневського, 53 і вул. Сломчинського, 6.

Спостереження за станом поверхневих вод за вмістом гідрохімічних показників, проводиться Центральною геофізичною обсерваторією та Дніпровським басейновим управлінням водних ресурсів на 36 постах.

Оцінка якості поверхневих вод області здійснювалась на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично - допустимих концентрацій (ГДК) та фоновими показниками.

Гідрохімічні показники були поділені на наступні групи у відповідності до їх типу та/або кількісних характеристик:

1 група: завислі речовини, розчинений кисень, розчинені органічні речовини (за показниками БСК5 та ХСК), водневий показник (рН);

2 група: компоненти сольового складу (сума іонів, гідрокарбонатні іони, хлориди, сульфатні іони, іони магнію, кальцію, натрію);

3 група: біогенні елементи (азот амонійний, азот нітратний, азот нітритний, фосфатні іони);

4 група: нафтопродукти, СПАР, важкі метали (залізо загальне, мідь, цинк, хром загальний, свинець, нікель, кадмій), феноли.

Спостереження за станом забруднення поверхневих вод за гідрохімічними показниками проводяться на 7 річках Київської області: Тетерів, Ірпінь, Унава, Десна, Трубіж, Недра, Рось.

Департаментом екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації проводяться спостереження за станом забруднення атмосферного повітря за допомогою автоматизованих постів, що встановлені наприкінці 2017 року у містах Васильків, Богуслав, Вишгород та Бориспіль. Визначається вміст трьох домішок (діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту), потужність еквівалентної дози гамма та рентгенівського випромінювання і метеорологічний стан (температура та вологість повітря, атмосферний тиск, кількість опадів, швидкість та напрям вітру).

В 2018 році встановлено 9 постів у містах Переяслав-Хмельницький, Ірпінь, Вишневе, Боярка, Обухів, Кагарлик, Узин, селища Іванків та Велика Димерка Броварського району. Пости здійснюють вищезазначені заміри та додатково дообладнаї приладами для вимірювання сірководню, аміаку, озону, окису азоту, які автоматично відображаються на веб-додатку «Моніторинг довкілля» до сайту департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Організація автоматизованого моніторингу навколишнього середовища ґрунтується на створенні і застосуванні комп'ютерних технологій оперативного збирання, оброблення та передавання даних від великої кількості віддалених та розміщених на значній території об'єктів.

Створення такої системи значно розширить можливості міжнародної співпраці України у галузі охорони навколишнього середовища та сприятиме приведенню стану довкілля у відповідність до європейських і світових вимог.

Мережа постів спостереження хоч і розширюється, але на даний час не дозволяє здійснювати оперативний та всебічний моніторинг стану довкілля Київської області, що унеможлиблює, зокрема: складання картографічних матеріалів з забруднення та спричиняє недоліки у системі інформування населення щодо реального стану атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод.

Також слід зазначити, що на території області потребує вилучення, утилізації, знищення та знешкодження біля 300 тонн непридатних до використання та заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин, що розміщені в 23 місцях зберігання на території 10 районів (Білоцерківського, Бородянського, Іванківського, Макарівського, Миронівського, Обухівського, Переяслав-Хмельницького, Сквирського, Ставищенського, Таращанського), а також на території зони відчуження ЧАЕС. Більша частина складів перебуває у незадовільному стані, що перетворює їх на джерела забруднення підземних і поверхневих вод, атмосферного повітря та земель.

Досягнення ефективного рівня заходів з охорони навколишнього природного середовища, що здійснюються органами виконавчої влади можливе лише за умови широкої підтримки їх громадськістю. Для цього Програмою передбачено здійснення низки загально просвітницьких заходів екологічної спрямованості. Насамперед це проведення круглих столів, семінарів, проведення різноманітних конкурсів за природною тематикою для дітей Київщини – ще один зі способів пропаганди та екоосвіти, видавництво інформаційних матеріалів, інформаційних щитів, проектування макетів та видавництво буклетів.

Необхідність вирішення екологічних проблем має бути передбачена у подальших діях органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямованих на формування та реалізацію обласної екологічної політики.

Стан довкілля обумовлюється впливом на нього усіх суб'єктів природокористування. Відповідно, інтегрований еколого-економічний ефект природоохоронних заходів в області залежить від послідовності і результативності дій усіх суб'єктів господарської діяльності, а також від ефективності системи управління в цій сфері.

Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки – це система принципів, пріоритетних напрямів та конкретних заходів у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Визначення мети програми

Головною метою програми є створення екологічно безпечних та комфортних умов для життя населення Київської області шляхом зменшення антропогенного навантаження та відновлення довкілля за рахунок зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та підвищення рівня екологічної культури і свідомості суспільства.

Досягнення мети програми потребує спрямування дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, організацій, установ та підприємств області всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного природокористування, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, просвітницької діяльності і екологічної обізнаності населення.

Мета програми досягається шляхом реалізації відповідних цілей і конкретних завдань, а саме:

- розбудова системи екологічного моніторингу області;
- зменшення негативного впливу токсичних відходів, у тому числі непридатних та заборонених до використання хімічними засобами захисту рослин;
- зменшення забруднення повітряного басейну;
- упорядкування водних об'єктів;
- формування екологічної культури населення.

Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми

Створення передумов переходу до сталого розвитку регіону і досягнення екологічно збалансованого природокористування пов'язано із забезпеченням умов щодо реалізації дієвої екологічної політики в регіоні, яка направлена на зниження ресурсоемності виробництва, раціоналізацію процесів природокористування, стабілізацію та покращення екологічної ситуації.

В умовах об'єктивно діючих соціальних та економічних обмежень формування регіональної екологічної Програми пов'язане з вибором пріоритетних завдань на основі системи критеріїв, що базуються на всебічній оцінці реальної ситуації.

Проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища регіону передбачається розв'язати шляхом:

впровадження ефективного, обґрунтованого та збалансованого механізму охорони довкілля;

зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

проведення аналізу викидів CO₂ за останні п'ять років з конкретних джерел спалювання палива, електроенергетика, промисловість, будівництво, транспорт та інші;

проведення аналізу джерел і обсягів парникових газів – метану, оксиду азоту, перфторвуглецю, гідрофторвуглецю, гексафториду сірки;

створення інфраструктури для системи сучасного моніторингу на рівні області з інформацією онлайн;

збільшення обсягу зелених насаджень на території області;

впровадження логістичних рішень у транспортній сфері для оптимізації транспортних потоків;

реалізація проектів з уловлювання CO₂;

удосконалення комплексного механізму у сфері реалізації системи моніторингу навколишнього природного середовища;

реалізації заходів з охорони і раціонального використання водних ресурсів, зокрема, з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму річок та інших водних об'єктів і заходів щодо ефективності роботи систем водовідведення в районах області;

заохочення й підтримки інформаційної та екологічно-просвітницької діяльності, заходів з екологічного виховання й підвищення екологічної культури населення, видання науково-популярної й навчальної літератури з екологічної тематики.

Здійснення заходів програми планується розпочати у 2019 та завершити у 2022 році.

Ресурсне забезпечення Програми наведено в додатку 1 до Програми.

Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів, виділених в установленому порядку з місцевих та державного бюджетів у межах наявного фінансового ресурсу, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування окремо по кожному об'єкту визначатиметься щорічно при формуванні переліку об'єктів, видатки на які здійснюються за рахунок коштів Державного та обласного бюджету (обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, бюджету розвитку та ін.) з урахуванням наявності затвердженої в установленому порядку проектно-кошторисної документації.

Перелік природоохоронних заходів, які фінансуються за рахунок коштів обласного бюджету, у тому числі обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, у відповідному році щорічно затверджується Київською обласною радою за поданням Київської обласної державної адміністрації.

Придбані, виключно за кошти обласного бюджету, у тому числі обласного фонду охорони навколишнього природного середовища транспортні засоби, технічне обладнання та інше майно є об'єктами права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Київської області та передаються комунальним підприємства для подальшого використання за цільовим призначенням.

Не профінансовані у попередні роки природоохоронні заходи Програми можуть фінансуватись у поточному році.

Загальний обсяг фінансування Програми та у розрізі джерел, викладено у Паспорті Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки.

Перелік завдань (напрямів), заходів програми та результативні показники

Завдання програми формуються відповідно до мети.

Напрями Програми визначені за такими розділами:

1. Розбудова та вдосконалення регіональної системи моніторингу довкілля Київської області.
2. Поводження з небезпечними відходами.
3. Охорона та раціональне використання водних ресурсів.

4. Охорона атмосферного повітря.
5. Озеленення населених пунктів.
6. Підвищення рівня суспільно екологічної свідомості.

Для реалізації заходів Програми передбачається залучення власних коштів підприємств-забруднювачів. Фінансування заходів підприємств, передбачених у переліку завдань і заходів програми, має орієнтовні показники та може змінюватися відповідно до інвестиційних планів розвитку підприємств. Крім цього, в основу бюджетного фінансового забезпечення програмних природоохоронних заходів покладається принцип комплексного залучення коштів із різних джерел, не заборонених чинним законодавством України (державний бюджет, обласний бюджет та місцеві бюджети, а також кошти підприємств та організацій).

Обсяги фінансування природоохоронних заходів визначаються у порядку пріоритетності дій щодо усунення або зниження негативного впливу на довкілля та гарантування екологічної безпеки, достатнього рівня фінансування окремих заходів, послідовного фінансування довгострокових проектів.

Програма передбачає формування й реалізацію екологічної політики. Екологічна політика є інтегрованим чинником соціально-економічного розвитку держави та області. Обласна екологічна політика визначається як врівноважений розвиток області, що передбачає узгодженість економічного, соціального та екологічного аспектів розвитку.

Виходячи з реального екологічного стану території регіону, визначаються пріоритети екологічної політики з урахуванням щорічних фактичних можливостей видатків обласного та місцевих бюджетів.

Детальна інформація про напрями діяльності та заходи Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки наведена у додатку 3.

Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності

Реалізація Програми дасть можливість:

- знизити техногенне та антропогенне навантаження на водні об'єкти та запобігти забрудненню поверхневих та підземних водних об'єктів;
- досягти екологічно безпечних умов для проживання населення;
- поліпшити екологічний стан довкілля регіону;
- розповсюдження екологічних знань та інформації;
- знизити техногенне навантаження на атмосферне повітря;
- створити повноцінну і ефективну регіональну систему моніторингу довкілля;
- активізувати поширення екологічної інформації, діяльності з екологічного виховання й підвищення екологічної культури населення;
- підвищити ефективність реалізації регіональної екологічної політики в цілому.

Інформація щодо показників продукту Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки наведена у додатку 2.

Координація та контроль за ходом виконання програми

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації.

Районні державні адміністрації, виконавчі комітети міст обласного значення, підприємства, установи та організації (відповідальні виконавці заходів програми) надають до департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації щоквартально (з наростаючим підсумком), до 10 числа місяця наступного за звітнім кварталом звіт про стан виконання Програми.

Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації щоквартально (з наростаючим підсумком), до 25 числа наступного місяця після звітного періоду, надає Київській обласній раді та департаментові економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації звіт про стан виконання Програми.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на розпорядників коштів, замовників заходів та виконавців робіт.

Заступник голови ради

Я.В. Добрянський

**Додаток 1
до Програми**

Ресурсне забезпечення Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки

тис. грн.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	I етап виконання програми				II етап (20__ - 20__ роки)	III етап (20__ - 20__ роки)	Всього витрат на виконання програми
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік			
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг ресурсів всього, в тому числі:	178839,0	36580,0	18970,0	18060,0	-	-	252449,0
державний бюджет	25216,0	10000,0	-	3000,0	-	-	38216,0
обласний бюджет	17170,0	21630,0	12920,0	13110,0	-	-	64830,0
районні, міські (міст обласного значення), об'єднаних територіальних громад бюджети	2900,0	3000,0	550,0	650,0	-	-	7100,0
бюджети сіл, селищ, міст районного значення	-	-	-	-	-	-	-
кошти небюджетних джерел	133553,0	1950,0	5500,0	1300,0	-	-	142303,0

Заступник голови ради

Я.В. Добрянський

**Додаток 2
до Програми**

**Показники
продукту Програми охорони довкілля та раціонального використання
природних ресурсів Київської області на 2019-2022 роки**

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	I етап виконання програми				II етап (20__ - 20__ роки)	III етап (20__ - 20__ роки)	Всього витрат на виконання програми тис. грн.
				2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I.	Показники продукту програми									
1.	Впровадження заходів щодо зменшення забруднення атмосферного повітря	шт.	-	4	1	1	2			178170,0
2.	Розвиток та обслуговування інфраструктури моніторингу довкілля	од.	-	16	20	25	28	-	-	35813,0
3.	Знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	т.	-	298,355	98,0	-	-	-	-	20216,0
4.	Виготовлення проектної документації	шт.	-	16	15	15	15	-	-	5000,0
5.	Проведення озеленення та еколого-просвітницьких заходів	шт.	-	12	12	12	12	-	-	13250,0

II. Показники ефективності програми										
1.	Впровадження заходів щодо зменшення забруднення атмосферного повітря	тис.грн./ захід	-	38817,5	18000,0	1100,0	1900,0	-	-	182170,0
2.	Розвиток та обслуговування інфраструктури моніторингу довкілля	тис.грн./ об'єкт	-	190,8	469,0	540,8	352,1	-	-	35813,0
3.	Знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	тис.грн./ т	-	51,0	51,0	-	-	-	-	20216,0
4.	Виготовлення проектної документації	тис.грн./ проект	-	125,0	66,7	66,7	66,7	-	-	5000,0
5.	Проведення еколого-просвітницьких заходів	тис.грн./ захід	-	275,0	266,7	279,2	283,3	-	-	13250,0
III. Показники якості програми										
1.	Впровадження заходів щодо зменшення забруднення атмосферного повітря	% до запланованого	-	50,0	12,5	12,5	25,0	-	-	182170,0
2.	Розвиток та обслуговування інфраструктури моніторингу довкілля	% до запланованого	-	8,5	26,2	37,8	27,5	-	-	35813,0
3.	Знешкодження непридатних або заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин	% до запланованого	-	75,3	24,7	-	-	-	-	20216,0
4.	Виготовлення проектної документації	% до запланованого	-	26,2	24,6	24,6	24,6	-	-	5000,0
5.	Проведення еколого-просвітницьких заходів	% до запланованого	-	25,0	25,0	25,0	25,0	-	-	13250,0

Заступник голови ради

Я.В. Добрянський

Додаток 3
до Програми

Напрями діяльності та заходи Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів
Київської області на 2019-2022 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн.				Очікуваний результат
						2019	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Охорона атмосферного повітря	Розроблення обґрунтувань та поетапного плану реалізації «Відновлення екологічної рівноваги Київської області» (через заходи зі зниження негативного впливу автотранспорту на довкілля та поглинання CO ₂)	2019	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	1000,0 - 1000,0 - -	- - - -	- - - -	- - - -	Визначення пріоритетності та шляхів зниження негативного впливу автотранспорту на довкілля
2.	Охорона атмосферного повітря	Впровадження заходів зі зниження негативного впливу автотранспорту на довкілля та поглинання CO ₂	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації, Служба автомобільних доріг Київської області, райдержадміністрації, міськвиконкоми (міст обласного значення), установи, організації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	25000,0 10000,0 11000,0 2500,0 1500,0	18000,0 10000,0 4000,0 2500,0 1500,0	- - - - -	- - - - -	Відновлення захисних зелених насаджень вздовж автошляхів

Продовження додатка 3

3.	Охорона атмосферного повітря	Капітальний ремонт котлів БКЗ-320-140-ГМ ст. № 3 та ст. № 2, БКЗ-360-140-ГМ ст. № 1 Білоцерківської ТЕЦ	2019, 2021-2022	ПРАТ "Білоцерківська ТЕЦ"	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	900,0 - - - 900,0	- - - -	1100,0 - - - 1100,0	800,0 - - - 800,0	Зменшення викидів забруднюючих речовин
4.	Охорона атмосферного повітря	Реконструкція центральної котельні (обладнання по зменшенню викидів забруднюючих речовин в атмосферу) в смт Глеваха по вул. Вокзальна, 34	2022	Васильківська районна державна адміністрація	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	- - - -	- - - -	- - - -	3000,0 3000,0 - - -	Зменшення викидів забруднюючих речовин
5.	Охорона атмосферного повітря	Будівництво сіркоочистки димових газів на енергоблоці № 2 Трипільської ТЕС ПАТ «Центренерго»	2019	ПАТ «Центренерго»	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	110870,0 - - - 110870,0	- - - -	- - - -	- - - -	Зменшення викидів речовин у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційоване за складом та діоксину сірки
6.	Охорона атмосферного повітря	Заміна пилогазоочисних установок тракту паливоподачі Трипільської ТЕС ПАТ «Центренерго»	2019	ПАТ «Центренерго»	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	18500,0 - - - 18500,0	- - - -	- - - -	- - - -	Зменшення викидів речовин у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційоване за складом

Продовження додатка 3

7.	Проведення моніторингу довкілля	Придбання та встановлення обладнання стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря у Київській області	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдерж-адміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	- - - -	7700,0 - 7700,0 - -	7700,0 - 7700,0 - -	7700,0 - 7700,0 - -	Встановлення 12 стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря
8.	Проведення моніторингу довкілля	Забезпечення функціонування, модернізація та технічний супровід „Системи моніторингу Київської області”	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдерж-адміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	190,0 - 190,0 - -	150,0 - 150,0 - -	150,0 - 150,0 - -	150,0 - 150,0 - -	Належне функціонування та модернізація системи моніторингу довкілля Київської області
9.	Проведення моніторингу довкілля	Обслуговування стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря у Київській області	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдерж-адміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	780,0 - 780,0 - -	780,0 - 780,0 - -	1020,0 - 1020,0 - -	1260,0 - 1260,0 - -	Належне функціонування стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря
10.	Проведення моніторингу довкілля	Обслуговування мобільної лабораторії проведення моніторингу довкілля Київської області	2019-2022	Комунальне підприємство Київської обласної ради	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	750,0 - 750,0 - -	750,0 - 750,0 - -	750,0 - 750,0 - -	750,0 - 750,0 - -	Належне функціонування мобільної лабораторії проведення моніторингу довкілля

Продовження додатка 3

11.	Проведення моніторингу довкілля	Встановлення приладів газоаналізаторів на Білоцерківській ТЕЦ	2019, 2021	ПРАТ "Білоцерківська ТЕЦ"	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	1333,0 - - - 1333,0	- - - -	3900,0 - - - 3900,0	- - - -	Безперервний контроль викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря
12.	Поводження з небезпечними відходами	Проведення робіт з екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин у Київській області	2019	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	15216,0 15216,0 - - -	5000,0 - 5000,0 - -	- - - - -	- - - - -	Недопущення подальшого забруднення навколишнього природного середовища пестицидами і мінімізація їх негативного впливу на здоров'я населення
13.	Охорона водних ресурсів	Паспортизація водних об'єктів	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	1000,0 - 1000,0 - -	1000,0 - 1000,0 - -	1000,0 - 1000,0 - -	1000,0 - 1000,0 - -	Впровадження природоохоронних заходів

Продовження додатка 3

14.	Озеленення та просвітницька діяльність	Проведення заходів з озеленення міст і сіл Київської області	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації, райдержадміністрації, міськвиконкоми (міст обласного значення), установи, організації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцеві бюджети інші джерела	1000,0 - 500,0 300,0 200,0	1100,0 - 550,0 350,0 200,0	1250,0 - 600,0 400,0 250,0	1350,0 - 650,0 450,0 250,0	Збільшення зелених зон та зелених насаджень
15.	Озеленення та просвітницька діяльність	Проведення екологічного форуму	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації, установи, організації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	1050,0 - 900,0 - 150,0	1050,0 - 900,0 - 150,0	1050,0 - 900,0 - 150,0	1050,0 - 900,0 - 150,0	Проведення в області щорічного екологічного форуму

Продовження додатка 3

16.	Озеленення та просвітницька діяльність	Проведення в області екологічних заходів з пропаганди охорони навколишнього природного середовища	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдерж-адміністрації, райдерж-адміністрації, міськвиконкоми (міст обласного значення)	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	1050,0 - 850,0 100,0 100,0	850,0 - 600,0 150,0 100,0	850,0 - 600,0 150,0 100,0	800,0 - 500,0 200,0 100,0	Проведення в області щороку 4 екологічних заходів із залученням учнівської та студентської молоді
17.	Озеленення та просвітницька діяльність	Видання друкованої продукції, створення відеопродукції на екологічні теми (посібники, плакати, листівки, буклети, каталоги, книги, тощо)	2019-2022	Департамент екології та природних ресурсів Київської облдерж-адміністрації	Усього державний бюджет обласний бюджет місцевий бюджет інші джерела	200,0 - 200,0 - -	200,0 - 200,0 - -	200,0 - 200,0 - -	200,0 - 200,0 - -	Видання друкованої продукції

Заступник голови ради

Я.В. Добрянський